

OBSAH

1. Politologie	6
• 1.1 Politologie jako věda	6
• 1.1.1 Z dějin politického myšlení	7
• 1.2 Stát a národ	9
• 1.2.1 Pojem státu	9
• 1.2.2 Teorie vzniku státu	10
• 1.2.3 Národ, národní stát, státní občanství	10
• 1.2.4 Formy a typy státu	11
• 1.2.5 Právní stát	13
• 1.3 Náš stát	14
• 1.3.1 Historie české státnosti	14
• 1.3.2 Státní symboly	16
• 1.4 Právní základy státu	18
• 1.4.1 Ústava jako nejvyšší zákon státu	18
• 1.4.2 Lidská práva	19
• 1.5 Demokracie	21
• 1.5.1 Principy demokracie	21
• 1.5.2 Hlavní formy demokracie	22
• 1.5.3 Nedemokratické režimy	23
• 1.6 Dělba státní moci	24
• 1.6.1 Složky státní moci	24
• 1.6.2 Orgány státní moci České republiky	25
• 1.6.3 Tvorba a schvalování zákonů v České republice	28
• 1.7 Politika a politické subjekty	30
• 1.7.1 Politické strany	30
• 1.7.2 Stranický systém	32
• 1.7.3 Politické ideologie a jejich základní proudy	32
• 1.7.4 Politický radikalismus a extremismus	34
• 1.8 Participace občanů na politickém životě	35
• 1.8.1 Formy přímé demokracie	35
• 1.8.2 Formy nepřímé demokracie	36
• 1.8.3 Volby v České republice	37
• 1.9 Občanská společnost	40
• 1.9.1 Společenské organizace	40
• 1.10 Správa a samospráva	42
• 1.10.1 Orgány státní správy a samosprávy	42
2. Právo	46
• 2.1 Právo jako věda	46
• 2.2 Pojem a význam práva	46
• 2.2.1 Základní členění práva	46
• 2.2.2 Z dějin práva	47
• 2.2.3 Právní a mravní vědomí, spravedlnost, zákonnost	48
• 2.3 Prameny práva	48
• 2.4 Právní řád	49
• 2.4.1 Právní předpis	49
• 2.4.2 Právní norma	50
• 2.4.3 Zákon	51
• 2.4.4 Právní řád České republiky	51
• 2.5 Právní ochrana v České republice	52
• 2.5.1 Soudní systém	52
• 2.5.2 Státní zastupitelství	54
• 2.5.3 Policie České republiky	54
• 2.5.4 Další orgány právní ochrany	54
• 2.6 Právní vztahy	55
• 2.6.1 Pojem právního vztahu	55
• 2.6.2 Prvky právního vztahu	56
• 2.6.3 Subjekty právních vztahů	56
• 2.6.4 Právní postavení osoby	56
• 2.7 Systém práva	57
• 2.7.1 Důležitá právní odvětví a jejich prameny	58
• 2.8 Občanské právo	59
• 2.8.1 Nemajetkové právní vztahy	59
• 2.8.2 Majetkové právní vztahy	60
• 2.8.3 Občanské právo procesní	64
• 2.9 Rodinné právo	67
• 2.9.1 Manželství	67
• 2.9.2 Registrovaný partnerství	68
• 2.9.3 Práva a povinnosti účastníků rodiněprávních vztahů	68
• 2.9.4 Náhradní rodinná péče	70
• 2.10 Pracovní právo	70
• 2.10.1 Závláda práce	71
• 2.10.2 Pracovní poměr	71
• 2.10.3 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	73
• 2.10.4 Práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů	73
• 2.10.5 Odbory	74
• 2.11 Správní právo	75
• 2.11.1 Správní řízení	75
• 2.11.2 Přestupek	76
• 2.12 Trestní právo	77
• 2.12.1 Trestný čin	77
• 2.12.2 Dělení trestných činů	78
• 2.12.3 Trestní odpovědnost	79
• 2.12.4 Trestní řízení	80
• 2.12.5 Zásady trestního řízení	80
• 2.12.6 Trest	81
• 2.12.7 Trest smrti	82
• 2.13 Evropské právo	83
• 2.13.1 Dělení evropského práva	83
• 2.13.2 Formy právních aktů sekundárního práva	83
• 2.13.3 Základní principy evropského práva	84
• 2.13.4 Právní instituce Evropské unie	84
3. Mezinárodní vztahy	85
• 3.1 Mezinárodní vztahy jako věda	85
• 3.1.1 Formy mezinárodních vztahů	85
• 3.2 Organizace spojených národů	86
• 3.2.1 Organy OSN	87
• 3.2.2 Mezinárodní organizace začleněné do systému OSN	89

• 3.2.3 Opatření při ohrožení míru	89	• 4.9.4 Hesopadářský cyklus	127
• 3.3 Vojensko-bezpečnostní mezinárodní organizace	91	• 4.9.5 Ukazatele vývoje národního hospodářství	127
• 3.3.1 Severoatlantická aliance (NATO)	91	• 4.10 Úloha státu v tržní ekonomice	127
• 3.3.2 Další vojensko-bezpečnostní organizace	92	• 4.11 Globální ekonomické problémy	131
• 3.4 Další významné mezinárodní organizace	93	5. Sociologie	132
• 3.5 Evropská unie	95	• 5.1 Sociologie jako věda	132
• 3.5.1 Dějiny evropské integrace	95	• 5.1.1 Předmět sociologie	133
• 3.5.2 Instituce Evropské unie	98	• 5.1.2 Metody sociologického výzkumu	134
• 3.5.3 Politiky Evropské unie	100	• 5.1.3 Z dějin sociologie	135
• 3.5.4 Rozpočet Evropské unie	101	• 5.2 Kultura jako způsob života	136
• 3.5.5 Začlenění České republiky do Evropské unie	101	• 5.2.1 Sociální instituce a organizace	137
• 3.6 Česká republika v mezinárodních vztazích	102	• 5.2.2 Komunikace	138
• 3.6.1 Zahraničněpolitické cíle České republiky	102	• 5.2.3 Proměny kultury	139
• 3.6.2 Členství České republiky v mezinárodních organizacích	103	• 5.3 Socializace	139
• 3.7 Mezinárodní prostředí na počátku 21. století	104	• 5.3.1 Zprostředkovatelské socializace	140
• 3.8 Globální problémy lidstva	105	• 5.3.2 Sociální deviacie a sociální patologie	141
• 3.8.1 Globalizace	105	• 5.4 Sociální struktura	141
• 3.8.2 Významné globální problémy	106	• 5.4.1 Sociální pozice a sociální role	141
4. Ekonomie	108	• 5.4.2 Sociální stratifikace jako základ lidské společnosti	142
• 4.1 Ekonomie jako věda	108	• 5.4.3 Sociální kontrola	143
• 4.2 Základní ekonomické pojmy	108	• 5.4.4 Typologie společnosti	144
• 4.2.1 Potřeby	108	• 5.5 Sociální skupiny	145
• 4.2.2 Ekonomické subjekty	108	• 5.5.1 Formální a neformální sociální vztahy	145
• 4.2.3 Ekonomické statky	109	• 5.5.2 Typy sociálních skupin	146
• 4.2.4 Výroba	109	• 5.6 Sociální změna	148
• 4.2.5 Spotřeba	110	• 5.7 Současné problémy společenského života	148
• 4.3 Z dějin ekonomické teorie	110	• 5.7.1 Sociální problémy české společnosti	148
• 4.4 Ekonomické systémy	111	• 5.7.2 Globální sociální problémy	151
• 4.4.1 Hesopadářský proces	112	6. Psychologie	153
• 4.5 Trh a tržní systém	113	• 6.1 Psychologie jako věda	153
• 4.5.1 Nabídka	113	• 6.1.1 Systém psychologických disciplín	153
• 4.5.2 Poptávka	113	• 6.1.2 Metody výzkumu v psychologii	154
• 4.5.3 Tržní mechanismus a rovnováha trhu	114	• 6.2 Dějiny psychologie	155
• 4.5.4 Konkurence	114	• 6.3 Biologický základ psychologie	156
• 4.6 Trh zboží a služeb	115	• 6.3.1 Nervová soustava	157
• 4.6.1 Chování firmy	116	• 6.3.2 Endokrinní systém	158
• 4.6.2 Struktura a činnost podniku	116	• 6.4 Psychické jevy	158
• 4.6.3 Právní úprava podnikání	117	• 6.4.1 Psychické procesy	159
• 4.6.4 Živnost	117	• 6.4.2 Psychické stavы	167
• 4.6.5 Obchodní společnosti	118	• 6.4.3 Psychické vlastnosti	169
• 4.7 Trh výrobních faktorů	119	• 6.4.4 Dilčí psychické předpoklady	173
• 4.7.1 Trh půdy a trh kapitálu	120	• 6.5 Psychologie osobnosti	175
• 4.7.2 Trh práce	120	• 6.5.1 Psychická struktura osobnosti	175
• 4.8 Trh peněz	120	• 6.5.2 Já a sebepojetí	176
• 4.8.1 Peníze	121	• 6.5.3 Vybraná pojednoti osobnosti	176
• 4.8.2 Cenné papíry	121	• 6.6 Sociální psychologie	177
• 4.8.3 Instituce finančního trhu	122	• 6.6.1 Sociální poznavání	177
• 4.8.4 Burzy	123	• 6.6.2 Sociální komunikace	177
• 4.8.5 Inflace	124	• 6.6.3 Mezilidské vztahy	178
• 4.8.6 Mezinárodní měnový systém a zahraniční měny	125	• 6.6.4 Agrese	179
• 4.9. Národní hesopadářství	125	• 6.6.5 Sociální konflikty	179
• 4.9.1 Ekonomické sektory	125	• 6.7 Vývojová psychologie	180
• 4.9.2 Hrubý domácí produkt	126	• 6.7.1 Vývojová období jedince	180
• 4.9.3 Platební a obchodní bilance	126	• 6.7.2 Vybraná pojednoti lidského vývoje	182

• 6.8.1 Duševní poruchy	183
• 6.8.2 Psychologická pomoc	185
• 6.9 Duševní hygiena	185
7. Filozofie	188
• 7.1 Filozofie jako věda	188
• 7.1.1 Filozofické disciplíny	188
• 7.2 Vznik filozofie a její význam v životě člověka	189
• 7.2.1 Duchovní předpoklady pro vznik filozofie	189
• 7.2.2 Základní filozofické problémky	192
• 7.3 Dějiny filozofie, proměny základních paradigmát	193
• 7.3.1 Antická filozofie	193
• 7.3.2 Předsokratovská filozofie	193
• 7.3.3 Filozofie klasického období	196
• 7.3.4 Filozofie v období helénismu a antiky	198
• 7.3.5 Středověká křesťanská filozofie	200
• 7.3.6 Renesanční filozofie	203
• 7.3.7 Novověká filozofie	204
• 7.3.8 Filozofie druhé poloviny 19. století a počátku 20. století	209
• 7.3.9 Česká filozofie	218
• 7.4 Základní filozofické pojmy	220
• 7.4.1 Skutečnost	220
• 7.4.2 Pohyb	222
• 7.4.3 Prostor	223
• 7.4.4 Čas	224
• 7.5 Filozofické problémky poznání	225
• 7.5.1 Zkušenost v procesu poznání	228
• 7.5.2 Problem možnosti lidského poznání	229
• 7.5.3 Cíl poznání	231
• 7.6 Příroda, svět a filozofie	232
• 7.6.1 Filozofické pojedy přírody a světa	233
• 7.7 Člověk jako přírodní a kulturní bytosť	234
• 7.7.1 Člověk v dějinách filozofie	234
• 7.7.2 Filozofické pojedy člověka – filozofická antropologie	235
8. Etika	237
• 8.1 Etika jako věda	237
• 8.1.1 Základní etické pojmy	237
• 8.1.2 Etika jako způsob zkoumání morálky	238
• 8.1.3 Vztah etiky, morálky a práva	239
• 8.1.4 Vznik etiky	239
• 8.2 Dějiny etiky	240
• 8.2.1 Antická etika	240
• 8.2.2 Středověká etika	243
• 8.2.3 Renesanční etika	244
• 8.2.4 Novověká etika	244
• 8.2.5 Etické směry a myšlenky 19. století	246
• 8.2.6 Vybrané etické směry a myšlenky 20. století	248
• 8.3 Svoboda, svobodná vůle, morální jednání a odpovědnost, svědomí	250
• 8.3.1 Svoboda a svobodná vůle	251
• 8.3.2 Téma svobody v dějinách myšlení	251
• 8.3.3 Morální jednání a morální odpovědnost	253
• 8.3.4 Svědomí	253
• 8.4 Aplikovaná etika	254
• 8.4.1 Hlavní oblasti aplikované etiky	254
9. Logika a teorie vědy	257
• 9.1 Logika jako věda	257
• 9.2 Z dějin logiky	257
• 9.3 Tři úrovne logické skladby jazyka – pojem, soud a úsudek	259
• 9.3.1 Pojem	259
• 9.3.2 Soud	261
• 9.3.3 Úsudek a argument	261
• 9.3.4 Deduktivní argumenty	262
• 9.3.5 Pravděpodobnostní argumenty	263
• 9.3.6 Argumentační klamy	264
• 9.3.7 Etika argumentace	264
• 9.4 Teorie vědy	265
10. Religionistika	267
• 10.1 Religionistika jako věda	267
• 10.2 Hlavní světová náboženství	268
• 10.2.1 Judaismus	268
• 10.2.2 Křestanství	270
• 10.2.3 Islám	272
• 10.2.4 Hinduismus	273
• 10.2.5 Buddhismus	274
• 10.2.6 Další východní nábožensko-filozofické směry	275
• 10.3 Souhrnný přehled světových náboženství	276
• 10.4 Náboženský fundamentalismus	276
• 10.5 Nová náboženská hnutí a sekty	277
• 10.6 Náboženství v České republice	277
11. Finanční gramotnost	278
• 11.1 Finanční gramotnost jako pojem	278
• 11.2 Osobní finance	278
• 11.2.1 Sestavení finančního rozpočtu	278
• 11.2.2 Přebytkový rozpočet	279
• 11.2.3 Schodkový rozpočet	279
• 11.3 Pojištění	280
• 11.4 Člověk ve sféře práce	281
• 11.4.1 Hledání zaměstnání	282
• 11.4.2 Odměna za práci	283
Rejstřík	284